

Fototeka kulturne baštine Ministarstva kulture i medija RH - na razmeđistručne radno-operativne zbirke i široko dostupnog informativno-obrazovnog izvora

Sanja Grković

Povijesni pregled

S utemeljenjem moderne konzervatorske službe na području kontinentalne Hrvatske, pod okriljem Zemaljskog povjerenstva za čuvanje umjetnih i historičkih spomenika u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji u Zagrebu, 1910. godine, ukazala se potreba sustavnog fotodokumentiranja kulturne baštine. Iako u prethodnom, više od pola stoljeća dugom razdoblju promicanja nacionalne svijesti, koje je neminovno bilo prožeto i spoznajom, i brigom, o samosvojnom kulturnom nasljeđu, nisu izostajala nastojanja na vizualnom ovjekovjećenju spomeničke baštine, ona su bila sporadična, a nerijetko i prigodničarskog karaktera. Pokretanja takvih ranih baštinskih fotodokumentiranja dolazila su ponajviše iz krugova netom utemeljene Akademije znanosti i umjetnosti, a potom i miljea etabliranih muzejskih i arhivističkih stručnjaka. Budući da je novoosnovana Konzervatorska služba dijelila s Arheološkim odjelom Narodnog muzeja ne samo radni prostor smješten u Akademijinoj palači na Zrinjevcu (do 1923. godine) već i dvoje uvaženih djelatnika – Josipa Brunšmida i Viktora Hofflera, naslijedila je time, ali i drugim premreženim kulturnim putovima, određeni dio vrijednih baštinskih fotografija iz razdoblja prije njenog utemeljenja. Riječ je primjerice o fotografskim ostavštinama Akademijinog službenog fotografa Ivana Standla; arheologa, muzealca i sveučilišnog profesora Josipa Brunšmida; povjesničara, arhivista i društveno-kulturnog pregaoca širokog spektra Emila Laszowskog ili zbirci fotografija nastaloj za potrebe hrvatskog prezentiranja na

GVOZDANSKO, grad Zrinskih iz 15. st., E. Laszowski, oko 1900. (MKM – FKB, inv. br. 6918)

Milenijskoj izložbi u Budimpešti 1896. godine grupe autora: Josipa Brunšmida, Dragutina Hodine, Dragutina Inchiostria, Hinka Krapeka, Vase Margetića i Rudolfa Mosingera.

Novootemeljena Konzervatorska služba, predvođena bečkim đakom konzervatorstva te svojim tajnikom i *spiritus movensom* Gjurom Szabom, od samoga je početka djelovanja bila vođena stavom da je najbolji način očuvanja baštine upravo njeno populariziranje. Fotografska dokumentacija s brojnih Szabovih stručnih terenskih ekskurzija, mahom poduzetih u drugom i nešto manje trećem desetljeću 20. st. danas čini okosnicu Fototeke kulturne baštine Ministarstva kulture i medija, kao sljednice Fototeke Konzervatorske službe. Među dvjestotinjak drugih autorskih imena zastupljenih u Fototeci, opsegom, pa i sadržajnom

vrijednošću, parira joj tek fotografksa ostavština Nikole Nine Vranića, službenog fotografa Konzervatorske službe od 1954. do 1989. godine.

U ranom konzervatorskom razdoblju, pored Szabova značaja za konzervatorsku fotodokumentaciju, valja istaknuti doprinos još nekolicine kulturnih djelatnika iz redova konzervatora i muzealaca. U ovom kontekstu neizostavno je ime tada mladog muzealca i konzervatora Vladimira Tkaličića koji je autor zbirke fotografija Riznice zagrebačke katedrale zavidne tehničke i tematske kvalitete, koja obuhvaća 323 snimke s pridruženim negativima.

Tijekom trećeg i četvrtog desetljeća 20. stoljeća veliki obol nacionalnoj konzervatorskoj fotografskoj dokumentaciji dao je muzealac i konzervator Većeslav Henneberg, čije foto dokumentiranje

'Fototekarica's povijesnim negativom (1997.)

starih gradina i gradova predstavlja međuratnu sponu između devetnaestostoljetnog i „predvelikoratnog“ fotodokumentiranja starih gradova i onog poslijeratnog, odnosno od druge polovice 20. st. do današnjih dana, zastupljenog djelovanjem profesionalnog fotografa Konzervatorske službe Nine Vranića, ali i konzervatora poput Grete Jurišić, Tihomila Stahuljaka, Zorislava Horvata i Drage Miletića. Vrijednost Hennebergova fotodokumentiranja očituje se također u činjenici da ono uključuje i najstariju kulturno-antropološku i etnografsku fotodokumentaciju unutar konzervatorske službe. Pored toga, predmetna je fotodokumentacija tri do četiri desetljeća ranija od one koju će konzervatorska služba dobiti početkom 60-ih godina upošljavanjem prvih školovanih etnologa (Marija Gamulin, Beata Gotthardi-Pavlovsky), a time i ciljanim etnološkim evidentiranjima, fotodokumentiranjima i istraživanjima.

Dok je tijekom trećeg, a potom i četvrtog desetljeća, pred preranu smrt, Većeslav Henneberg krstario krševitim podnebljem Like, novinar, foto-reporter i planinar Vladimir Horvat u istom se vremenskom razdoblju stupao sa svakodnevnicom zagrebačkog asfalta bilježeći na njemu brojne građevinsko-urbanističke preinake i napretke. Ovaj vrijedni ciklus Horvatovih fotografija međuratnog Zagreba obuhvaća sveukupno 260 fotografija s pridruženim negativima, a prema navodu iz fototečne inventarne knjige, autor ih je 1945. godine, posredovanjem ugledne konzervatorice i sestre Andže-

Horvat, u vrijeme ravnateljstva dr. Ljube Karamana, poklonio Konzervatorskoj službi, učinivši joj time bogatijom za značajnu i jedinstvenu fotografsku ostavštinu. Napomenimo k tome, da je tijekom četrdesetih godina 20. stoljeća, također za ravnateljstva dr. Karamana, Konzervatorska služba započela оформljavati svoju baštinsku Fototeku, a taj je posao bio povjeren tada mladim konzervatoricama Andeli Lini Horvat i Ani Bogdanović (ud. Deanović).

Razdoblje nakon Drugog svjetskog rata, s nemilom i/ili neistraženom terenskom baštinskom situacijom, zahtijevalo je reorganizaciju Konzervatorske službe te se povijesnim konzervatorskim službama, onoj zagrebačkoj, s ingerencijom na kontinentu, i onoj splitskoj, nadležnoj na području Dalmacije, tijekom narednih desetljeća pridružuje razgranata mreža konzervatorskih zavoda diljem Lijepa naše. Najranija, osnovana odmah 1945. godine, s pripojenjem Istre matici zemlji, te djelatno zaživjela u proljeće 1946., bila je riječka konzervatorska služba uz koju se veže rana fotografска ostavština Branka Fučića. Ostavština obuhvaća sveukupno 1.193 fotografije (s negativima), od kojih se 458 nalazi u Fototeci kulturne baštine Ministarstva kulture i medija u Zagrebu, a 735 u Fototeci Konzervatorskog odjela u Rijeci. Potrebno je naglasiti da je njegova fotografска ostavština jedna od ranijih s područja Istre i Kvarnera budući da je ona iz vremena talijanske dominacije mahom završila u talijanskim arhivima, zajedno s onom starijom iz vremena Austro-ugarske uprave.

Sa spomenutom reorganizacijom u razdoblju odmah po završetku Drugog svjetskog rata od početka šestog desetljeća prošlog stoljeća ukazala se potreba za upošljavanjem profesionalnog fotografskog kadra unutar nacionalne spomeničke Službe. Među nemalim brojem profesionalnih fotografa, koji su u poratnom desetljeću znali biti angažirani na terenskim konzervatorskim evidencijama i snimanjima, prije svega na području kontinentalne Hrvatske i Istre, sa zagrebačkom konzervatorskom službom konačnici zasnovao je dugoročan i nadasve plodonosan radni odnos Nikola Nino Vranić. Osvrćući se unazad, evidentno je da je njegov doprinos Konzervatorskoj službi, u kojoj je radio puna tri i pol

ZAGREB, Rooseveltov trg, Novinarski dom u izgradnji, V. Horvat, 1930. (MKM - FKB, inv. br. 255, br. neg. V-255)

desetljeća, od 1954. do 1989. godine, i njezinoj fotodokumentaciji ogroman. Fototeka kulturne baštine Ministarstva kulture i medija danas opseže preko 75.000 fotografija i 40.000 originalnih negativa, od kojih je gotovo pa četvrtina djelo upravo Nine Vranića. Za svojeg službovanja Vranić je obišao i fotodokumentirao preko tisuću spomeničkih lokaliteta samo na području Hrvatske, precizno 1.037, a ako se uzme u obzir činjenica da se na mnogim lokalitetima nalazi više spomenika; da je tijekom službovanja najveći dio lokaliteta pohodio više puta; da je koncem šezdesetih godina prošlog stoljeća bio uključen u projekt ArsSloveniae; da je spomenike snimao i u slobodno vrijeme – nameće se zaključak kako je broj nepokretne i pokretne spomeničke baštine koju je Nino Vranić ovjekovječio više no respektabilan. Govoriti o Nininoj konzervatorskoj fotografiji nemoguće je a ne spomenuti njegovo fotodokumentiranje naše orguljaške baštine u sklopu akcije „Žaštite glazbenog instrumentarija“, koju je od 1972. do 1975. godine provodila ekipa muzikologa i konzervatora koju su sačinjavali profesor Ladislav Šaban, dr. Andela Horvat, tada mladi konzervator Ferdinand Meder te Nino Vranić kao fotodokumentarist. Tom prilikom sačinjen je jedinstveni registar više od 800 povijesnih orgulja koje je Vranić fotodokumentirao, napravivši 5.346 snimaka iznimne dokumentarne ali i tematske vrijednosti.

BISTRICA, snimio Nino Vranić, lipanj 1973.
(MKM - FKB, inv. br. 36810, br. neg. II-9734)

Razdoblje od Vranićevog odlaska u mirovinu do smjene stoljeća bilo je višestruko prijelomno. Osim što ga obilježava sve dinamičniji i nemirniji način života s krešendom u Domovinskom ratu, karakterizira ga i ubrzani tehnološki razvoj. Domovinski je rat, pored državnog osamostaljenja, prouzročio međutim i ogromna ljudska stradanja i znatna razaranja kulturne baštine; usporedo, ubrzani informacijsko-tehnološki razvoj najavljuje prevagu digitalne tehnologije (i fotografije) nad analognom na prijelazu stoljeća. Sve navedeno predstavljalo je značajan izazov za službu baštinske fotodokumentacije, koju uz to, u odnosu na prethodni duži autorski kontinuitet, obilježava naizmjenično djelovanje petorice fotografa generacije šezdesetih godina; čine je, redom službovanja: Goran Maleković, Robert Leš, Vidoslav Barac, Zoran Osrečak i Goran Bekina. Goran Maleković i Robert Leš su kao fotografi Konzervatorske službe od prvih ratnih dana bilježili strahote ratnih razaranja na pakračkom i lipičkom području (Maleković) te u Pokuplju, širem vinkovačkom području i Dubrovačkom primorju (Leš). Od druge polovice devedesetih godina prošlog stoljeća, nakon što Republika Hrvatska vojnom akcijom vraća okupirane krajeve, izuzev područja istočne Slavonije s gradom Vukovarom koji se nalaze u sastavu UNPA-zone, nastavlja se sustavno fotodokumentiranje ratomrazorenih područja i njihovih spomenika što je predano obavljao fotograf Vidoslav Barac kao član Komisije za popis i procjenu ratnih šteta na spomenicima kulture Ministarstva kulture RH. Njegovo je fotografsko djelovanje bilo

neizostavni dio nastojanja stručnih službi Ministarstva kulture na zaštitu i promociji nacionalne spomeničke baštine kako na nacionalnoj tako i na svjetskoj razini te je od velike vrijednosti njegov rad vezan uz prijedloge za upis na UNESCO-ovu listu zaštićene svjetske kulturne i prirodne baštine.

Fototeka 21. stoljeća u kontekstu digitalizacijskih procesa i pitanja regulacije autorskog prava

Prateći informacijska streljenja 21. stoljeća, ali i pozivajući se na geslo s početka djelovanja moderne konzervatorske službe koje zbori „da je najbolji način očuvanja baštine upravo njenо populariziranje“, služba fotografске dokumentacije kulturne baštine Ministarstva kulture i medija odlučila je – dakako uz organizacijsko-finansijsku potporu matične kuće i informatičku podršku tvrtke Link2, najvrjednije i najinteresantnije dijelove iz svoje Fototeke podastrijeti široj javnosti. Tako je tijekom posljednjih godina zaživjela mrežna stranica pod nazivom Zbirka fotografске dokumentacije Ministarstva kulture i medija.

Potrebno je reći da je rad na predmetnoj mrežnoj stranici sustavan i da podrazumijeva proučavanje fototečne građe, detektiranje najznačajnijih njenih cjelina, digitalizaciju istih, stručnu obradu obradu u M++ informacijskom sustavu. Naposljetu, sama javna objava odabrane cjeline definitivno ne mora podrazumijevati i njenu konačnu verziju, jer je rad na stranici otvoren i uključuje u jednakoj mjeri njenu nadogradnju novim prilozima, kao i korekcije i/ili nadopunu već objavljenih priloga. U posljednjem slučaju uz prepravke od strane samog priređivača, nerijetko su zabilježene upravo sugestije vanjskih korisnika straničnih sadržaja što govori u prilog činjenici da stranica živi i da je prihvaćena.

Također, nikako se ne smije propustiti naglasiti da je preduvjet svake mrežne objave poštivanje i slijedenje odredbi Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, koji između ostalog razlaže tko i kada polaže pravo raspolažanja autorskim djelom. On vuče svoje korijene još iz antičkih vremena, a naročito dobiva na snazi koncem 18. stoljeća u vrijeme Francuske revolucije. Na našim se prostorima, s većim ili

manjim odjekom, provlači u vrijeme Austro-Ugarske Monarhije, vrijeme prve i druge Jugoslavije, da bi u novom svjetskom društveno-političkom preslagivanju, konačno i sa pristupanjem Hrvatske države Europskoj uniji, a osobito s medijskom i informacijskom kulminacijom posljednjih desetljeća, dobio izuzetnu pozornost, štoviše u praksi ponekad bivajući apsurdnim protivnikom plodonosne operative. No, govoreći o pravnoj regulativi, odmah na početku treba reći da je 22. listopada 2021. na snagu stupio novi Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima koji u odnosu na prethodne donosi novine glede prava na korištenje autorskog djela stvorenog u radnom odnosu, odnosno u državnoj i/ili javnoj službi. Prema novom Zakonu (2001. čl. 100. i 105.) smatra se da poslodavac ima pravo iskorištavanja autorskog djela stvorenog u radnom odnosu, ako ugovorom o radu nije drugačije ugovoreno. No, kako se njegove odredbe ne primjenjuju retrogradno, novi nas se Zakon u kontekstu fotografске građe Fototeke kulturne baštine Ministarstva kulture i medija zapravo ne tiče; možda tek posredno i komparativno.

Sukladno starom Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima (2003., čl. 76.) autori (uključujući javne i državne službenike, djelatnike u kulturi i profesionalne fotografе) koji stvore autorsko djelo u radnom odnosu, za radnog vremena i u radne svrhe, jesu nositelji autorskog prava (ukoliko ugovorom o radu nije drugačije ugovoreno). Drugim riječima, pravo raspolažanja fotografijama nastalima pod okriljem službe ne polaže njihova matična kuća, već autori sami. Isti Zakon također govori i o iznimnoj mogućnosti prenošenja autorskog prava, koja se događa u slučaju naslijedivanja (2003., čl. 56.), te o trajanju autorskog prava na djelo, ograničujući ga na vrijeme autorovog života te 70 godina nakon njegove smrti (2003., čl. 119.).

Uklapajući spomenute zakonske odredbe u kontekst javnih objava baštinskih fototečnih cjelina na mrežnoj stranici Ministarstva kulture i medija, treba napomenuti da su među dvanaest dosad objavljenih cjelina, njih šest, dakle polovina, zahtijevale regulaciju autorskog prava. Riječ je o fotografskim cjelinama *Riznica*

ZAGREB, Vronimirova ulica, sajmeni dan s vozovima sijena, V. Horvat, 1930. (MKM - FKB, inv. br. 149, br. neg. V-149)

zagrebačke katedrale, Vladimira Tkaličića, Orguljaška baština Nine Vranića te fotografijama Vinka Malinarića, Rudolfa Bartolovića, Miljenka Mojaša i Živka Bačića, izdvojenim za potrebe pripreme izložbe *U službi vizualizacije baštine – hommage fotografima Nini Vraniću, Vinku Malinariću, Rudolfu Bartoloviću, Žiku Bačiću, Miljenku Mojašu i Vidoslavu Barcu*, odnosno o autorima od čije smrti nije navršeno sedamdeset godina ili koji su, na našu radost, živi. Uzgred treba napomenuti da u slučaju fotografске ostavštine Vladimira Horvata također nije navršeno sedamdeset godina od autorove smrti, ali je kupoprodajnim ugovorom iz 1945. godine autor ustupio pravo iskorištavanja autorskog djela otkupitelju, odnosno Konzervatorskom zavodu u Zagrebu.

Iako u svakodnevnoj radnoj praksi ima slučajeva usmenih dogovora o ustupanju prava iskorištavanja autorskog djela (fotografija) i to uglavnom kada se radi o neisključivim ili privremenim dopuštenjima, u slučajevima isključivog ili trajnog iskorištavanja autorskog djela (fotografija), kao što su primjerice široko dostupne objave na mrežnim stranicama, neophodno je, međutim, uz nastojati na pisanom Ugovoru o korištenju autorskog prava (fotografija). Takav ugovor u praksi zajednički sastavljuju stručni djelatnik, odnosno skrbitelj o predmetnom autorskom djelu (fotografskoj cjelini) te pravna

služba matične kuće, odnosno vlasnik autorskog djela. Slijedom, potpisnike istog ugovora čine korisnik predmetnog autorskog djela, zastupan po matičnoj kući, s jedne strane, te nositelj autorskog prava, odnosno autor djela ili, ukoliko autor nije živ, njegov nasljednik, s druge strane.

Svi dosada potpisani Ugovori o korištenju autorskog prava na pojedine fototečne cjeline ugovoren su na način da je korisniku prepušteno isključivo pravo iskorištavanja autorskog djela (fotografija) trajno i bez naknade. Takvim širokogrudnim postupanjima dotadašnjih nositelja autorskih prava učinila su odabrane dijelove konzervatorskog fotografskog baštinskog fonda lako dostupnim, na način kako on to i zaslužuje. Nadam se da i mi to zaslužujemo!

Objave i javna predstavljanja

Do sada je objavljen velik broj fotografija, ponajprije u izdanjima službe zaštite, kao što je Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, pokrenut godine 1975., u monografijama i znanstvenim radovima objavljenima u izdanjima službe, kao i u povjesničarsko umjetničkim i srodnim izdanjima te u časopisima poput Peristila (*Annual for the history of art*) ili Vjesniku Arheološkog muzeja (*Gazette of Archaeological Museum*).

Dio fototečne grade bio je također prezentiran na trima izložbama održanim povodom Dana europske baštine. Izložba iz 2014. godine, *Konzervatorski svjetlopisi – naših prvih 160 godina zajedno*, koja je problematizirala razvoj konzervatorske fotografije unutar sto šezdeset godišnjeg djelovanja konzervatorske službe, bila je centralni događaj Dana europske baštine iste godine i održana je u Gliptoteci HAZU u vremenu od 18. rujna do 12. listopada. Ista izložba, no ponešto proširenog sadržaja, prilagođenog prostoru Hrvatskog primorja i Istre, bila je upriličena također o Danima europske baštine 2016. godine u Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja u Rijeci, u terminu od 21. do 29. rujna 2016. Izložba *U službi vizualizacije baštine – hommage fotografima Nikoli Nini Vraniću, Vinku Malinariću, Rudolfu Bartoloviću, Živku Bačiću, Miljenku Mojašu i Vidoslavu Barcu*, predstavljala je centralnu manifestaciju Dana europske baštine 2018. godine, koja se održavala pod gesлом umjetnost stvaranja i dijeljenja. Dok su prethodne dvije izložbe govorile o razvoju konzervatorske fotografije tijekom dužeg vremenskog perioda, ova posljednja progovorila je o *zlatnom dobu konzervatorske fotografije*, koje obuhvaća razdoblje druge polovice 20. stoljeća te koje je obilježeno djelovanjem šestoro nezaobilaznih imena nacionalne konzervatorske službe, kako duljinom djelovanja u službi, tako i obimom te kvalitetom foto-dokumentacije koju su nam ostavili u nasljeđe. ■

Vladimir Tkaličić (početak službovanja)

Zbirka fotografске dokumentacije Ministarstva kulture i medija: <http://fototeka.min-kulture.hr/>.

Fototeka kulturne baštine Ministarstva kulture i medija RH - INFO

Prednici u okriliju kojih djeluje:

- ◆ Zemaljsko povjerenstvo za čuvanje umjetnih i historičkih spomenika u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji u Zagrebu (1910. – 1928.)
- ◆ Konzervatorski ured u Zagrebu (1928. – 1946.)
- ◆ Konzervatorski zavod u Zagrebu (1946. – 1967.)
- ◆ Republički zavod za zaštitu spomenika kulture (1967. – 1990.)
- ◆ Ministarstvo kulture i prosvjete, Zavod za zaštitu spomenika kulture (1990. – 1995.)
- ◆ Državna uprava za zaštitu kulturne i prirodne baštine (1995. – 1996.)
- ◆ Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne i prirodne baštine (1996. – 1998.)
- ◆ Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine (1998. – 2001.)
- ◆ Ministarstvo kulture, Zavod za kulturu, Odjel za informacijsko-dokumentacijske poslove (2001. – 2004.)
- ◆ Ministarstvo kulture, Uprava za kulturni razvitak i kulturnu politiku, Odjel za informacijsko-dokumentacijske poslove kulturne baštine (2004. – 2012.)
- ◆ Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Služba za dokumentaciju i promociju kulturne baštine i projekte Europske unije (2012. – 2013.)
- ◆ Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Služba za dokumentaciju, registar i promociju kulturne baštine (od 2013. – 2020.)
- ◆ Ministarstvo kulture i medija, Uprava za arhive, knjižnice i muzeje, Služba za dokumentaciju i registar kulturnih dobara (2020.)

Vremensko razdoblje nastanka analognih fotografija: 60-te godine 19. st. - kraj 20. st.

Količina: 40.000 negativa; cca 75.000 analognih fotografija

Autorska zastupljenost:

cca 200 autorskih imena (profesionalni fotografi, kulturni djelatnici širih strukovnih profila: povjesničari, povjesničari umjetnosti, arhitekti, građevinari, arheolozi, etnolozi, ljekarnici i sl te zanimanja: konzervatori, muzealci, arhivisti, prosvjetari, novinari, fotoreporteri, planinari i sl.)

Obavijesna pomagala:

- ◆ Inventarne knjige vođene na temelju inventarnih brojeva pozitiva (fotografija)
- ◆ Pozitivi (fotografije) poredani abecednim redom prema topografskom načelu. Svaka fotografija sadrži odrednicu naselja, opis prikaza (legendu) i, u većini slučajeva, ime fotografa i datum snimanja.
- ◆ Negativi poredani na temelju broja negativa (u poveznici s pozitivom)
- ◆ Zasebno kazalo najznačajnijih zagrebačkih muzeja, crkvi te privatnih kolekcija, kao i rizničkih predmeta zagrebačke Katedrale
- ◆ Abecedno kazalo fotografa (s pridruženim popisom snimljenih lokaliteta)
- ◆ Topografsko kazalo (s osnovnim tematskim naznakama)
- ◆ U računalnu bazu trenutno se unose slikovni i pisani podatci (uneseno cca. 14.450 digitaliziranih fotografija, što čini oko 1/4 ukupnog fototečnog fonda)

Fototečne cjeline dosada upisane u Registar kulturnih dobara RH:

- ◆ Fotografska ostavština Većeslava Henneberga (rješenje od 29. ožujka 2016. godine, pod brojem Z-6700)
- ◆ Fotografska ostavština Vladimira Horvata (rješenje od 17. listopada 2016. godine, pod brojem Z-6825)
- ◆ Zbirka fotografija Riznice zagrebačke katedrale, koja je najvećim dijelom autorstvo Vladimira Tkaličića (rješenje od 7. prosinca 2017. godine, pod brojem Z-7004),
- ◆ Zbirka fotografija orguljaške baštine (rješenje od 24. siječnja 2019. godine, pod brojem Z-7281)
- ◆ Zbirka fotografija nastala za potrebe prezentacije Hrvatske na Milenijskoj izložbi u Budimpešti iz 1896. godine (rješenje od 14. veljače 2019. godine, pod brojem Z-7300)
- ◆ Fotografska ostavština Emila Laszowskog (rješenje od 8. ožujka 2021. godine, pod brojem Z-7462)
- ◆ Fotografska ostavština Josipa Brunšmida (rješenje od 6. prosinca 2021. godine, pod brojem Z-7486).

Plakat izložbe Konzervatorski svjetlopisi – naših prvih 160 godina zajedno, Gliptoteka HAZU, 18. rujna – 12. listopada 2014.